

2017-06-22
S2017/03738/FS (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag avseende insatser för minskat tobaksbruk

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Folkhälsomyndigheten i uppdrag att förstärka sin tillsyn med anledning av genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv, särskilt vad gäller elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, samt att förbereda för genomförandet av direktivets bestämmelser om spårbarhet och märkning. Folkhälsomyndigheten får för uppdragets genomförande använda 3 000 000 kronor under år 2017. Uppdraget att förbereda för genomförandet av direktivets bestämmelser om spårbarhet och märkning ska genomföras i samråd med Tullverket och Skatteverket.

Regeringen beslutar att ge länsstyrelserna i uppdrag att förstärka sin tillsyn med anledning av genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv och för att förstärka tillsynen av rökfria skolgårdar. Länsstyrelsen i Örebro län får för uppdragets genomförande totalt använda 10 000 000 kronor under år 2017 varav 5 000 000 kronor ska användas för att förstärka tillsynen av rökfria skolgårdar. Medlen ska fördelas enligt den modell som framtagits av länsstyrelserna för att fördela medel om förstärkt alkohol- och tobakstillsyn 2016–2020 (S2016/01458/FST).

Regeringen beslutar att ge Folkhälsomyndigheten i uppdrag att under 2017 utlysa och förbereda för att under 2018 fördela medel till organisationer som bedriver tobaksförebyggande arbete och till insatser som riktar sig mot barn och ungdomar. Bidraget får betalas ut i form av verksamhetsbidrag och projektbidrag.

Regeringen beslutar att ge Folkhälsomyndigheten i uppdrag att förbereda och anordna en nationell tobakskonferens för att sprida kunskap och bidra

till att utveckla det tobaksförebyggande arbetet med målet att nå ett rökfritt Sverige till år 2025. Konferensen ska äga rum våren år 2018. Folkhälsomyndigheten får för uppdragets genomförande använda 500 000 kronor under år 2017 för att förbereda konferensen.

Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 6:2 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel, anslagsposten 9 Övriga åtgärder. Medlen för uppdragen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2017. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars år 2018. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Länsstyrelserna ska lämna en samlad redovisning av uppdraget att förstärka sin tillsyn till Folkhälsomyndigheten i enlighet med redovisning av länsstyrelsernas uppdrag om förstärkt alkohol- och tobakstillsyn 2016–2020 (S2016/01458/FS).

Folkhälsomyndigheten ska redovisa uppdragen att förstärka sin tillsyn med anledning av genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv samt uppdraget att förbereda för genomförandet av direktivets bestämmelser om spårbarhet och märkning till Regeringskansliet (Socialdepartementet) i anslutning till den redovisning som görs för uppdraget att stödja genomförandet av ANDT-strategin (S2016/01028/FST).

Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Den 4 februari 2016 beslutade regeringen om En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT-politiken) 2016–2020 (skr. 2015/16:86). I skrivelsen redogör regeringen för mål och inriktning för samhällets insatser för under åren 2016–2020. Det övergripande tobakspolitiska målet är att minska tobaksbruket. Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att stödja genomförandet av regeringens ANDT-strategi 2016–2020 (S2016/01028/FST). I uppdraget ingår bland annat att inom ANDT-området verka för nationell samordning, verka för ett effektivt och kunskapsbaserat arbete, ansvara för en samlad verksamhetsrapportering

liksom förvaltning och vidareutveckling av de uppföljningssystem som behövs.

Länsstyrelserna har i uppdrag att förstärka sin alkohol- och tobakstillsyn 2016–2020 (S2016/01458/FST). I uppdraget ingår att utveckla och kvalitets-säkra arbetet med en strukturerad och likvärdig alkohol- och tobakstillsyn över landet.

Antagandet av tobaksproduktdirektivet (2014/40/EU) var ett viktigt steg framåt i det tobaksförebyggande arbetet inom EU. Direktivet avser att göra tobaksprodukter och tobakskonsumtion mindre attraktivt och den viktigaste målgruppen är ungdomar. Tobaksproduktdirektivet har genomförts i svensk rätt genom regeringens proposition Åtgärder för ökad folkhälsa på tobaksområdet – genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv (prop. 2015/16:82). Vidare beslutade regeringen i mars 2017 en proposition om genomförande av tobaksproduktdirektivets bestämmelser om e-cigarett (prop. 2016/17:132). Den nya lagen om e-cigarett och påfyllningsbehållare föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 och innebär att en 18-årsgräns införs. E-cigarett ska även förses med hälsovarning, informationsblad och innehållsförteckning. Direktivets bestämmelser om spårbarhet och märkning av tobaksprodukter har ännu inte genomförts.

Ärendet

Rökning är den enskilt största förebyggbara riskfaktorn för sjukdom och för tidig död. Regeringen vill se ett fortsatt minskat tobaksbruk där rökningen ska vara starkt reducerad och inte längre utgöra ett dominerande folkhälso-problem. I regeringens ANDT-strategi ställer sig regeringen därför bakom målet om att nå ett rökfritt Sverige till år 2025. För att uppnå målet om ett rökfritt Sverige till år 2025 behöver det tobaksförebyggande arbetet förstärkas ytterligare.

Ungdomar är en viktig målgrupp då de allra flesta börjar röka i tonåren. Tillgänglighetsbegränsande åtgärder, exempelvis en effektiv tillsyn har stor betydelse för att förhindra att unga börjar använda tobak. För att minska ungas exponering för tobaksbruk krävs rökfria miljöer och en bättre efterlevnad av tobakslagen, inte minst bestämmelsen om rökfria skolgårdar. Utvecklingen av nya tobaksprodukter och tobaksrelaterade produkter måste följas och ungdomars användning av elektroniska cigaretter är oroande. De

ideella organisationernas opinionsskapande arbete för att nå framför allt ungdomar är en viktig del av de samlade insatserna inom området.

Genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv är en viktig åtgärd för att förhindra att barn och unga börjar använda tobak. Samtidigt innebär genomförandet att tillsynsmyndigheterna delvis får nya uppgifter och Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna behöver därför inledningsvis förstärka sin tillsyn och tillsynsvägledning.

Förstärkning av Folkhälsomyndighetens och länsstyrelsernas tillsyn

Regeringen beräknar 3 000 000 kronor år 2018 till Folkhälsomyndigheten för genomförandet av uppdraget att förstärka sin tillsyn med anledning av genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv, särskilt vad gäller elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, samt för att förebereda för genomförandet av direktivets bestämmelser om spårbarhet och märkning.

Regeringen beräknar 9 000 000 kronor år 2018 till Länsstyrelsen i Örebro län för genomförandet av uppdraget att förstärka länsstyrelsernas tillsyn med anledning av genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv och för att förstärka tillsynen av rökfria skolgårdar. 5 000 000 kronor ska användas för att förstärka tillsynen av rökfria skolgårdar. Tillsynen av rökfria skolgårdar är en viktig del i det tobaksförebyggande arbetet och uppdraget i denna del bör därför bedrivas i samarbete med ANDT-funktionen på länsstyrelserna. Medlen ska fördelas enligt modell som framtagits av länsstyrelserna för att fördela medel om förstärkt alkohol- och tobakstillsyn 2016–2020 (S2016/01458/FST).

Fördelning av medel till ideella organisationer som arbetar tobaksförebyggande

Regeringen beräknar 3 500 000 kronor år 2018 till Folkhälsomyndigheten för genomförandet av uppdraget att fördela medel till ideella organisationer som arbetar tobaksförebyggande och till insatser som riktar sig mot barn och ungdomar. Rökfria skolgårdar och förebyggande insatser med anledning av utvecklingen av nya tobaksprodukter och tobaksrelaterade produkter som elektroniska cigaretter är exempel på insatsområden.

Nationell tobakskonferens

Regeringen beräknar 1 500 000 kronor år 2018 till Folkhälsomyndigheten för genomförandet av uppdraget att förbereda och anordna en nationell tobakskonferens i syfte att sprida kunskap och bidra till att utveckla det tobaksförebyggande arbetet med målet att nå ett rökfritt Sverige till år 2025. Konferensen ska genomföras våren 2018 och bör innehålla både nationella och internationella erfarenheter och utmaningar inom området.

På regeringens vägnar

Annika Strandhäll

Andreas Johansson

Likalydande till
Länsstyrelserna

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/SFÖ
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Sveriges kommuner och landsting
Kommissionen för jämlik hälsa (S2015:02)
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Tullverket
Skatteverket